

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2014. május 15.

FÖLDRAJZ

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

---

1. FELADAT**a)**

1. - A Holdnak nincs légköre / a légkör hiánya
- hosszú ideig / közel 2 hétig tart a nappal illetve az éjszaka. 1+1 pont
A válaszok sorrendje felcserélhető, másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.
2. Az egyenlítőjén. 1 pont
280 °C 1 pont
3. Mert a keringési ideje és a forgási ideje megegyezik /a kötött tengelyforgás miatt. 1 pont
4. - aprózódás
- meteor becsapódás 1+1 pont
A válaszok sorrendje felcserélhető. Elfogadható a gravitációs tömegmozgás is.
5. I 1 pont

8 pont

b)

1.
  1. ábra: napfogyatkozás 1 pont
  2. ábra: holdfogyatkozás 1 pont
2.
  - A. Föld 1 pont
  - B. Hold 1 pont
  - C. Nap 1 pont
  - D. A Hold árnyéka / teljes napfogyatkozás 1 pont
  - E. félárnyék / részleges napfogyatkozás 1 pont
  - F. (a Föld árnyékkúpja által eltakart) Hold / teljes holdfogyatkozás 1 pont

8 pont

Összesen 16 pont**2. FELADAT****a)**

1. A
2. B
3. A
4. A
5. B

Minden helyes válasz 1 pont. 5 pont
A földrajzi és a mágneses északi irány közötti eltérés (szöge/fokokban kifejezve). 1 pont

6 pont

- b)** Számítás elve: $0,25 \text{ km}^2 \rightarrow$ egy oldal: 0,5 km
a térképen 1 cm $\rightarrow$ 500 m = 50 000 cm 1 pont
A térkép méretaránya: 1 : 50 000 1 pont

2 pont

Összesen 8 pont

3. FELADAT**a)**

1. C
2. B
3. A
4. B
5. C
6. D
7. B
8. A
9. A
10. C
11. D
12. A
13. A
14. A

Minden helyes válasz 1 pont.

14 pont

b)

1. Atlasz 1 pont
Indoklás: az Eurázsiai-hegységrendszer része, a többi pedig a Variszkuszi-hegységrendszerhez tartozik / gyűrthegység, a többi pedig röghegység / közép- és újidei, a többi pedig az óidőben alakult ki 1+1 pont
  2. jura 1 pont
Indoklás: a jura a középidő, a többi pedig az óidő része 1+1 pont
  3. cunami 1 pont
Indoklás: a cunami földrengés következtében alakul ki, a többi pedig utóvulkáni működés 1+1 pont
- Más helyes földrajzi tartalmú megoldás is elfogadható.*

9 pont

Összesen 23 pont**4. FELADAT****a)** karsztvíz

1 pont

1 pont

b) CaCO₃

1 pont

1 pont

c)

1. Dolina / töbör 1 pont
2. Cseppkő / cseppkőbarlang 1 pont
3. Víznyelő 1 pont
4. Karmező / ördögszántás 1 pont
  - oldódással 1 pont
  - karsztos üregek beszakadásával 1 pont

*A kettő felcserélhető.*Aláhúzva: Bükk 1 pont*Több aláhúzás esetén csak 0 pont adható.*

7 pont

d)

1. Polje 1 pont
 2. Barlangi patak / búvópatak 1 pont

2 pont

Összesen 11 pont**5. FELADAT**

- a)**
- A Föld legmelegebb / legmagasabb hőmérsékletű pontjait összekötő vonal. 1 pont

1 pont

- b)**
- Bekarikázva: 1., 3.

1+1 pont

A lehetséges helyes válaszok számánál több bekarikázása pontlevonással jár, de 0-nál kevesebb pont nem adható.

A szárazföldek és az óceánok eltérő felmelegedésével (fajhőjével) / a szárazföldnek az óceán víznél erőteljesebb felmelegedésével. 1 pont

Másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

3 pont

- c)**
- Aláhúzva: Tél

1 pont

1 pont

d)

1. DK-i passzát 1 pont

2. DNy-i monszun 1 pont

3. ÉK-i passzát 1 pont

A két földgömbön a Föld forgásából származó kitérítő erő (Coriolis-erő) ellentétes irányba téríti ki a légtömegeket. / Az északi félgömbön a Coriolis-erő jobb kéz felé téríti ki a légtömeget az eredeti irányból. 1 pont

Másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

4 pont

- e)**
- Passzát szélrendszer

1 pont

Felszálló

1 pont

2 pont

- f)**
- A csapadék évi mennyisége alapján

1 pont

A csapadékot hozó (monszun) széllel / domborzattal / a termikus egyenlítő elhelyezkedésével 1+1 pont

Bármelyik kettő említése esetén jár a pont. Másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

3 pont

Összesen 14 pont

6. FELADAT

az összetartozó állítások betűjelei			az éghajlat megnevezése
H	K	T	állandóan fagyos
D	I	B	egyenlítői éghajlat
J	P	O	tajga éghajlat
M	V	N	szavanna éghajlat
S	Z	F	mediterrán éghajlat
C	E	G	mérsékelt övezeti sivatagi éghajlat

Minden jól felismert éghajlat, illetve a hozzá tartozó helyes betű 1 pont. (Az egyes sorok, illetve a sorokon belül a betűk sorrendje felcserélhető.)

Összesen 20 pont

7. FELADAT

- Foglalkozási átrétegződést / a foglalkozási szerkezet átalakulását 1 pont
  - A szolgáltatás 1 pont
A szolgáltatásban dolgozók aránya nőtt a legnagyobb mértékben. 1 pont
  - Az iparnak és a szolgáltatásnak. 1+1 pont
- Megjegyzés: a 3. kérdés esetében a sorrend nem számít.*

Összesen 5 pont

8. FELADAT

- a) $46,8 - 13 = 33,8\%$ 1 pont
1 pont
- b) Számítás elve: $16\,900\,000 \times 0,0338 \rightarrow 571\,220$ 1 pont
A népesség növekedése 571 220 fő (570 000-572 000 közötti értékek elfogadhatók.) 1 pont
Más elven megkapott helyes válasz is elfogadható.
Vándorlási egyenleg / a ki- és a bevándorlók száma / nemzetközi népességvándorlás / vándorlási különbözet 1 pont
3 pont
- c) Aláhúzva: piramis (háromszög) 1 pont
Több aláhúzás esetén csak 0 pont adható. 1 pont

Összesen 5 pont

9. FELADAT

- a)
- A
  - A
  - A
  - B
  - A
- Minden helyes válasz 1 pont.*

5 pont

b)

1. A városok számának növekedése 1 pont
2. A városi életforma, a városi szolgáltatás, infrastruktúra elterjedése 1 pont
3. Urbanizáció 1 pont

3 pont

- c) Az alvóváros
- lakói nem a lakóhelyükön dolgoznak
- , azaz utazniuk kell a munkahelyükre, más szóval
- ingáznak
- .

1 + 1 pont

Másképp megfogalmazott helyes válasz is elfogadható.

2 pont

Összesen 10 pont**10. FELADAT**

a)

1. elsődleges / primer energiahordozó		4. másodlagos / szekunder energiahordozó
2. fogyó / véges / nem megújuló / fosszilis	3. megújuló	
kőszén	vízenergia	villamos energia

4 pont

b)

1. I
2. H
3. I
4. I
5. I
6. H

Minden helyes válasz 1 pont.

6 pont

c)

A térkép betűjele	Exportáló	Importáló
A	Mexikó	
B	Oroszország	
C		Kína
D		Japán
E	Szaúd-Arábia	

*Minden helyes válasz 1 pont.**A helyes megoldásnál több bírása pontlevonással jár, de 0 pontnál kevesebb nem adható.*

5 pont

Összesen 15 pont

11. FELADAT**a)**

- A. Izland
- B. Norvégia
- C. Finnország
- D. Svédország
- E. Észtország
- F. Dánia

Minden helyes válasz 1 pont.

6 pont

b) h. Skandináv-hegység

1 pont

c)

- 1. Reykjavík
- 2. Riga
- 3. Szentpétervár
- 4. Helsinki
- 5. Stockholm
- 6. Koppenhága
- 7. Oslo
- 8. Göteborg

Minden helyes válasz 1 pont.

8 pont

d)

- 1. D
- 2. B
- 3. 4
- 4. D, C
- 5. B
- 6. A
- 7. B
- 8. F
- 9. A, B,

*Minden helyes válasz 1 pont.**A lehetséges helyes válaszok számánál több beírása pontlevonással jár, de 0-nál kevesebb pont nem adható.*

11 pont

Összesen 26 pont**12. FELADAT****a)**

- I. Somogyi-dombság
- II. Szekszárdi-dombság
- III. Baranyai-dombság

Minden helyes válasz 1 pont. A II. pontban a Tolnai-dombság, mint gyűjtőfogalom is elfogadható.

3 pont

b)

- A. Tihanyi-félsziget
- B. Mecsek
- C. Villányi-hegység

Minden helyes válasz 1 pont.

3 pont

c)

- a. Kis-Balaton
- b. Tapolcai-medence
- c. Dráva-mellék/Dráva menti síkság

Minden helyes válasz 1 pont.

3 pont

d) Mediterrán

1 pont

1 pont

e) Löss

1 pont

Mészkö

1 pont

2 pont

f)

1. Tanúhegy / vulkáni tanúhegy

1 pont

2. Harmadidőszak

1 pont

3. Bazalt

1 pont

4. A felszín egykori (vulkánosság előtti) magasságára / eredeti felszín

1 pont

5. Balaton-felvidéki Nemzeti Park

1 pont

Badacsony / Ság / Somló

1 pont

Más helyes példa is elfogadható.

6 pont

Összesen 18 pont**13. FELADAT****a)**

- a: Kongó
- b: Viktória-tó
- c: Nílus

Minden helyes válasz 1 pont.

3 pont

b)

- A: Madagaszkár
- B: Namíb-sivatag

Minden helyes válasz 1 pont.

2 pont

c)

- 1. Guinea
- 2. Libéria
- 3. Kenya
- 4. Csád
- * Teleki vulkán

Minden helyes válasz 1 pont.

5 pont

d)

Dél-afrikai Köztársaság
I. Johannesburg
II. Pretoria
Óidő
Vetődés

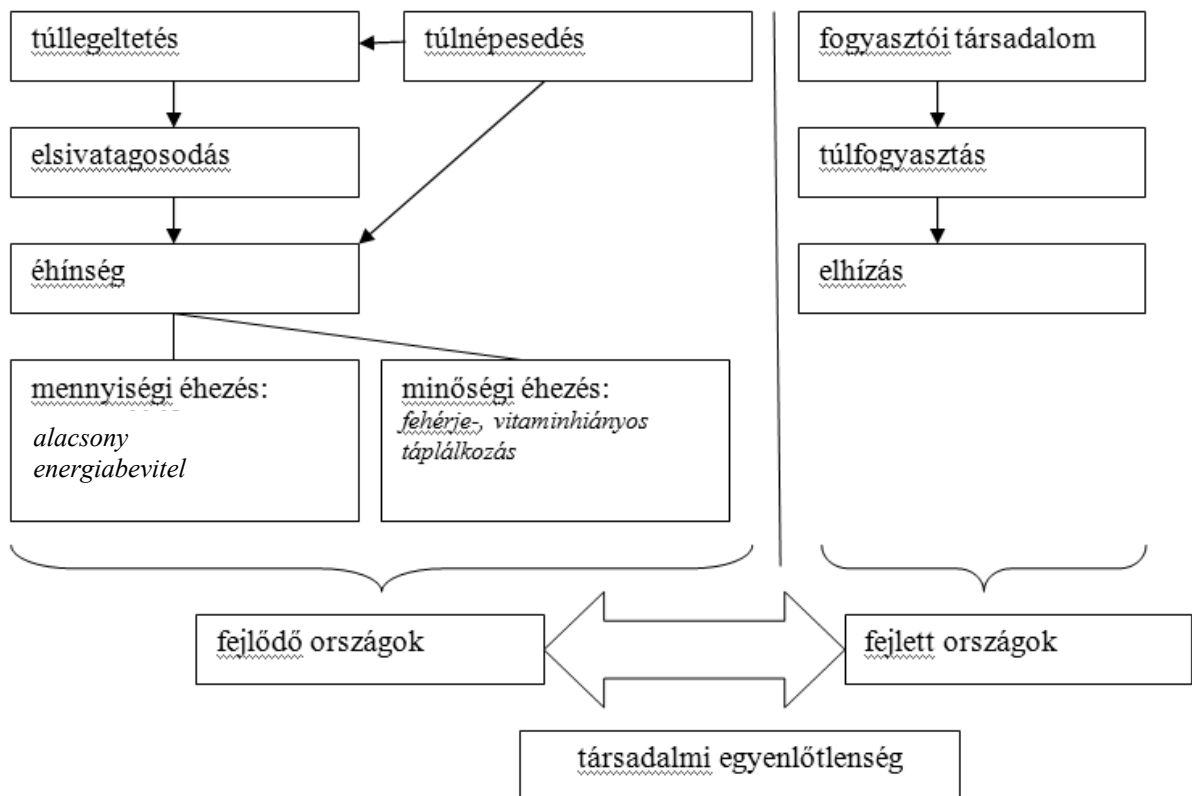
1 pont
1 pont
1 pont
1 pont
1 pont

5 pont

Összesen 15 pont

14. FELADAT

a)

Minden jó helyre beírt fogalom 1 pont.

12 pont

b)

Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete/FAO
Önmagában a rövidítés is elfogadható.
Egészségügyi Világszervezet/WHO
Önmagában a rövidítés is elfogadható.

1 pont

1 pont

2 pont

Összesen 14 pont

A feladatlappal elérhető összes pontszám: 200 pont